

آموزش و آزمون

عربی هشتم

برای دانش آموزان تیزهوش

«از مجموعه رشادت»
رمز شکوفایی استعدادهای دانش آموزان تیزهوش

خواهی بشود قبولی آسان
در مدارس خاص و درخشان
باید که بود تلاش، افزون
برخیز و بخوان تو درس اکنون
همراه توایم با رشادت
تا باز کنی در سعادت

مهدی وحدانی

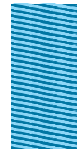

וְעַתָּה
וְעַתָּה
וְעַתָּה
וְעַתָּה

וְעַתָּה

به نام خداوند جان و فرد
کزین برتر اندیشه برنگذر

«تَعَلَّمُوا الْعَرَبِيَّةَ فَإِنَّهَا كَلَامُ اللَّهِ الَّذِي يُكَلِّمُ بِهِ خَلْقَهُ»

عربی را یاد بگیرید پس به درستی که آن سخن خداست که به وسیله‌ی آن با خلقش سخن می‌گوید. امام صادق (ع)
(بحارالانوار / ج ۱ / ص ۲۱۲)

مقدمه

کتاب «عربی هشتم برای دانش‌آموزان تیزهوش» کتابی است از مجموعه‌ی «رشادت» که آن را آقای مهدی وحدانی زیر نظر دبیر محترم مجموعه رشادت تألیف نموده‌اند.

در این کتاب قواعد هر درس در قالب درسنامه به طور خلاصه و همراه با مثال‌ها و تمرین‌های متنوع بیان شده و سپس تمرین‌های هدفدار برای تسلط بیشتر بر ترجمه‌ی دروس و یادگیری عمیق‌تر قواعد در اختیار دانش‌آموزان قرار داده شده است.

دانش‌آموزان عزیز برای استفاده بهتر از این کتاب، باید پس از مطالعه‌ی درسنامه، تمرین‌های مربوط به آن درس را با دقت حل کنند و با مراجعه به پاسخ‌نامه‌ی پایان کتاب و یا سؤال از دبیر محترم عربی کلاس خود به رفع اشکال بپردازند و در پایان هر درس با پاسخ به آزمون‌های تشریحی و چندگزینه‌ای میزان یادگیری خود را ارزیابی کنند. از ویژگی‌های این کتاب می‌توان به طراحی تمرین‌های متعدد و هدفدار مربوط به صرف اسم‌ها و فعل‌ها (در قالب جدول صرف) و یادآوری مطالب آموخته شده‌ی درس‌های قبلی و نشان دادن پیوستگی درس‌ها به یکدیگر اشاره کرد.

دانش‌آموزان عزیز باید توجه داشته باشند که هر درس هرچند هم که ساده باشد با درس‌های بعدی در ارتباط است و لازم است دائماً تمرین، تکرار و یادآوری شوند.

امید است این کتاب به پیشرفت دانش‌آموزان عزیز در یادگیری هر چه بهتر زبان عربی که زبان قرآن است کمک کند. در پایان لازم می‌دانیم از مؤلف و دبیر محترم مجموعه و از خانم: آرزو سلیمانیان، ملیحه محمدی آندرس، سکینه مظاهری (حروف چین و صفحه‌آرا)، طوبی عینی‌پور (نمونه‌خوان)، خانم شهبازی‌فرد و بهاره خدای (گرافیک‌ها) که در به ثمر رساندن این مجموعه زحمات زیادی متحمل شده‌اند، تشکر و قدردانی کنیم.

خوانندگان محترم می‌توانند نظرات و پیشنهادهای خود را در رابطه با این کتاب از طریق email با مؤلف محترم در

میان بگذارند. Mahdi.vahdani@mobtakeran.com

انتشارات مبتکران

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

٧	مُراجَعَةُ دُرُوسِ الصَّفِّ السَّابِعِ	الدَّرْسُ الْأَوَّلُ:
١٧	أَهْمِيَّةُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ	الدَّرْسُ الثَّانِي:
٢٩	مِهْنَتُكَ فِي الْمُسْتَقْبَلِ	الدَّرْسُ الثَّلَاثُ:
٤٠	التَّجَرِبَةُ الْجَدِيدَةُ	الدَّرْسُ الرَّابِعُ:
٥٢	الصَّدَاقَةُ	الدَّرْسُ الْخَامِسُ:
٦١	فِي السَّفَرِ	الدَّرْسُ السَّادِسُ:
٧٤	..... «أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ»	الدَّرْسُ السَّابِعُ:
٨٦	الْإِعْتِمَادُ عَلَى النَّفْسِ	الدَّرْسُ الثَّامِنُ:
١٠١	السَّفَرَةُ الْعِلْمِيَّةُ	الدَّرْسُ التَّاسِعُ:
١١٥	الْحِكْمُ	الدَّرْسُ الْعَاشِرُ:
١٢٨	أزمون پایانی نوبت اول	
١٣١	أزمون پایانی نوبت دوم	
١٣٤	پاسخ نامه	

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ (مُرَاجَعَةُ دُرُوسِ الصَّفِّ السَّابِعِ)

دوره‌ی (قواعد) درس‌های سال هفتم

۱) اسم (مُعَلِّمٌ - مُعَلِّمَةٌ) (مُعَلِّمَانِ - مُعَلِّمَاتٍ) (مُعَلِّمُونَ - مُعَلِّمَاتٌ)

نزدیک: هذا، هَذِهِ / هَذَانِ، هَاتَانِ / هَؤُلَاءِ

دور: ذَلِكَ، تِلْكَ، أُولَئِكَ

مکان: هُنَا - هُنَاكَ و ...

اینجا آنجا

اسم استفهام: ما - مَنْ - أَيْنَ - كَيْفَ - أَيْ ... .
(چه چیز) (چه کسی) (کجا) (چند) (چگونه) (کدام)

عِنْدَ، تَحْتَ، جَنْبَ، خَلْفَ، أَمَامَ، وَرَاءَ ... (در جواب اَيْنَ)

منفصل: هُوَ، هُمَا، هُمْ ...

متصل: هِ، هُمَا، هُمْ ...

ماضی (گذشته): ذَهَبَ (رفت)

مضارع (حال): يَذْهَبُ (می‌رود)

مستقبل (آینده): سَوْفَ يَذْهَبُ (خواهد رفت)

وَ - فَ - ثُمَّ - أَمْ - بَل - لَكِنْ و ...

مِنْ - إِلَى - عَلَى - بِ - لِ - فِي و ...

إِنَّ - أَنْ - لَكِنَّ - كَأَنَّ - لَيْتَ

کلمه

۲) فعل

۳) حرف

مذکر: × ← مُدْرَسٌ معلم (مرد)

مؤنث: ة - ة ← مُدْرَسَةٌ معلم (زن)

مذکر: انِ - ينِ ← مُدْرَسَانِ، مُدْرَسَيْنِ: دو معلم (مرد)

مؤنث: تانِ - تینِ ← مُدْرَسَاتَانِ - مُدْرَسَاتَيْنِ: دو معلم (زن)

مذکر: ونِ - ينِ ← مُدْرَسُونَ - مُدْرَسِينَ: معلم‌ها (مرد)

مؤنث: ات ← مُدْرَسَاتٌ: معلم‌ها (زن)

مکسر: × ← کُتُبٌ - أَبْوَابٌ - رِجَالٌ - حُفَاطٌ - أَصْدِقَاءٌ و ...

مفرد

مثنی

جمع

اسم

(عدد - جنس)

جدول صرف اسم:

جمع	مثنی	مفرد	عدد / جنس
مُؤْمِنُونَ	مُؤْمِنَانِ	مُؤْمِنٌ	مذکر
مُؤْمِنَاتٌ	مُؤْمِنَتَانِ	مُؤْمِنَةٌ	مؤنث

اسم

جدول صرف ۱۴ صیغہ فعل ماضی:

جمع	مثنی	مفرد	عدد / جنس
۳. فَعَلُوا	۲. فَعَلَا	۱. فَعَلَ	مذکر
۶. فَعَلْنَ	۵. فَعَلْنَا	۴. فَعَلْتُ	مؤنث

(۶ صیغہ) غایب

جمع	مثنی	مفرد	عدد / جنس
۹. فَعَلْتُمْ	۸. فَعَلْتُمَا	۷. فَعَلْتُ	مذکر
۱۲. فَعَلْتُنَّ	۱۱. فَعَلْتُمَا	۱۰. فَعَلْتِ	مؤنث

(۶ صیغہ) مخاطب

مع الغیر	وحده
۱۴. فَعَلْنَا (انجام دادیم)	۱۳. فَعَلْتُ (انجام دادم)

(۲ صیغہ) متکلم

ضمایر منفصل:

جمع	مثنی	مفرد	عدد / جنس
۳. هُمْ	۲. هُمَا	۱. هُوَ	مذکر
۶. هُنَّ	۵. هُمَا	۴. هِيَ	مؤنث

غایب

جمع	مثنی	مفرد	عدد / جنس
۹. أَنْتُمْ	۸. أَنْتُمَا	۷. أَنْتَ	مذکر
۱۲. أَنْتُنَّ	۱۱. أَنْتُمَا	۱۰. أَنْتِ	مؤنث

مخاطب

مع الغیر	وحده
۱۴. نَحْنُ (ما)	۱۳. أَنَا (من)

متکلم

ضمائر متصل:

عدد / جنس	مفرد	مثنى	جمع
مذكر	١. هـ - ٥. هـ	٢. هُمَا	٣. هُمْ
مؤنث	٤. هَا	٥. هُمَا	٦. هُنَّ

غائب

عدد / جنس	مفرد	مثنى	جمع
مذكر	٧. كَ	٨. كُما	٩. كُمْ
مؤنث	١٠. كِ	١١. كُما	١٢. كُنَّ

مخاطب

وحده	مع الغير
١٣. ي: م	١٤. نا: مان

متكلم

صرف ١٤ صيغته فعل ماضى با اسم

عدد / جنس	مفرد	مثنى	جمع
مذكر	١. هذا الطَّالِبُ نَاجِحٌ. هو كَتَبَ واجِبَهُ.	٢. هَذَانِ الطَّالِبَانِ نَاجِحَانِ. هُمَا كَتَبَا واجِبَهُمَا.	٣. هَؤُلَاءِ الطُّلَّابُ نَاجِحُونَ. هُم كَتَبُوا واجِبَهُمْ.
مؤنث	٤. هَذِهِ الطَّالِبَةُ نَاجِحَةٌ. هِيَ كَتَبَتْ واجِبَهَا.	٥. هَاتَانِ الطَّالِبَتَانِ نَاجِحَتَانِ. هُمَا كَتَبَتَا واجِبَهُمَا.	٦. هَؤُلَاءِ الطَّالِبَاتُ نَاجِحَاتٌ. هُنَّ كَتَبْنَ واجِبَهُنَّ.

غائب

عدد / جنس	مفرد	مثنى	جمع
مذكر	٧. أَنْتَ طَالِبٌ نَاجِحٌ. كَتَبْتَ واجِبِكَ.	٨. أَنْتُمَا طَالِبَانِ نَاجِحَانِ. كَتَبْتُمَا واجِبِكُما.	٩. أَنْتُمْ طُلَّابٌ نَاجِحُونَ. كَتَبْتُمْ واجِبِكُمْ.
مؤنث	١٠. أَنْتِ طَالِبَةٌ نَاجِحَةٌ. كَتَبْتِ واجِبِكَ.	١١. أَنْتُمَا طَالِبَتَانِ نَاجِحَتَانِ. كَتَبْتُمَا واجِبِكُما.	١٢. أَنْتُنَّ طَالِبَاتٌ نَاجِحَاتٌ. كَتَبْتُنَّ واجِبِكُنَّ.

مخاطب

وحده	مع الغير
١٣. أَنَا طَالِبٌ نَاجِحٌ. كَتَبْتُ واجِبِي.	نَحْنُ طَالِبَانِ نَاجِحَانِ. كَتَبْنَا واجِبِنَا.
١٤. أَنَا طَالِبَةٌ نَاجِحَةٌ. كَتَبْتُ واجِبِي.	نَحْنُ طَالِبَاتٌ نَاجِحَاتٌ. كَتَبْنَا واجِبِنَا.

متكلم

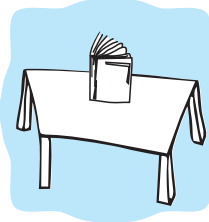
جواب التمارين

۱ با توجه به تصویر پاسخ دهید.

لِمَنْ هَذِهِ الْحَقِيْبَةُ؟

.....

أَيْنَ الْكِتَابُ؟

.....

ما هَذِهِ؟

.....

أ هَذَا جَوَّالٌ؟

.....

۲ ترجمه‌های ناقص را کامل کنید.

..... عاقل بهتر از ..... نادان است.	۱ عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ.
..... ناشناخته هستند. سلامتی و	۲ نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ الصَّحَّةُ وَ الْأَمَانُ.
..... مردم ..... برای مردم هستند.	۳ أَفْضَلُ النَّاسِ أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ.
..... زیر گام‌های ..... است.	۴ الْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأَمْهَاتِ.
..... به ..... با مردم.	۵ عَلَيْكَ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ.
..... زیاد است و ..... اندک است.	۶ الْخَيْرُ كَثِيرٌ وَ فَاعِلُهُ قَلِيلٌ.

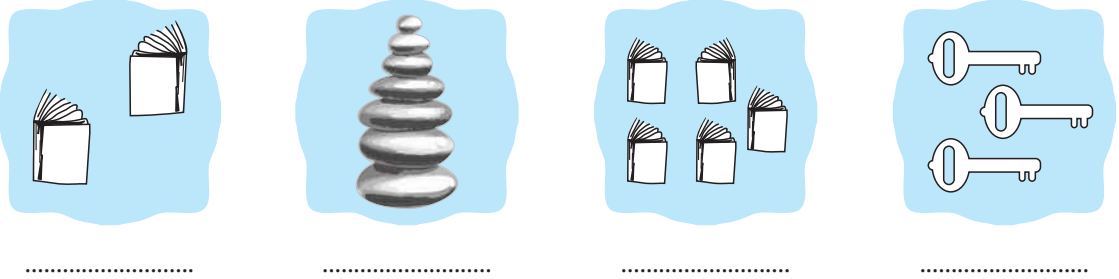
۳ فقط ترجمه‌ی کلمات مشخص شده را بنویسید.

.....	۱ سَلَامَةُ الْعَيْشِ فِي الْمُدَارَاةِ.
.....	۲ الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ.
.....	۳ الدَّهْرُ يَوْمَانِ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ.
.....	۴ الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ وَ يَدِهِ.
.....	۵ أَرْبَعَةٌ قَلِيلُهَا كَثِيرٌ. الْفَقْرُ وَ الْوَجْعُ وَ الْعَدَاوَةُ وَ النَّارُ.

۴ ترجمه‌ی درست را انتخاب کنید.

الف. خوش اخلاقی نیمی از دین را حفظ کرده است. ☐	ب. خوش اخلاقی نیمی از دین است. ☐
الف. خیر الأمور أوسطها. ☐	ب. خیر الأمور أوسطها. ☐
الف. بهترین کارها میانه‌ترین آن است. ☐	ب. بهترین کار میانه‌روی است. ☐
الف. طلب‌کننده‌ی علم به واجب عمل کرده است. ☐	ب. خواستن دانش واجب دینی است. ☐
الف. طلب العلم فريضة. ☐	ب. طلب العلم فريضة. ☐
الف. المؤمن قليل الكلام كثير العمل. ☐	ب. المؤمن قليل الكلام كثير العمل. ☐
الف. مؤمن کم حرف و پرکار است. ☐	ب. مؤمن کم حرف و زحمتکش است. ☐

۵ زیر هر تصویر تعداد آن را به عربی بنویسید.

۶ ترجمه کنید.

- ۱ ﴿هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ﴾ (رحمن ۶۰/۱) .....
- ۲ الْإِنْسَانُ عَبْدٌ لِإِحْسَانٍ.
- ۳ رَبُّ كَلَامٍ جَوَابُهُ السُّكُوتُ.
- ۴ رَأْيَانٌ خَيْرٌ مِنْ رَأْيٍ وَاحِدٍ.
- ۵ الْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ.

۷ جاهای خالی را با اسم اشاره‌ی مناسب پر کنید.

- ۱ ..... الرَّجُلُ، طَيِّبٌ. (نزدیک)
- ۲ ..... الْمَرْأَةُ نَاجِحَةٌ. (دور)
- ۳ ..... الْوَالِدَانِ فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ. (نزدیک)
- ۴ ..... الْبِنْتُ طَالِبَةٌ. (دور)
- ۵ ..... وَرَدَتَانِ جَمِيلَتَانِ. (نزدیک)
- ۶ ..... الْمُجَاهِدُونَ، صَابِرُونَ. (دور)
- ۷ ..... الْعُلَمَاءُ، نَاجِحُونَ. (نزدیک)
- ۸ ..... الْأَمَهَاتُ وَاقْفَاتُ. (دور)

۸ زیر فعل ماضی خط بکشید و سپس هر جمله را ترجمه کنید.

- ۱ أَنْتَ فَعَلْتَ وَاجِبَكَ. ....
- ۲ هِيَ غَسَلَتْ مَلَابِسَهَا. ....
- ۳ أَنَا مَا رَجَعْتُ إِلَى بَيْتِي. ....
- ۴ أَنْتِ لَعِبْتِ مَعَ صَدِيقَتِكَ. ....
- ۵ هُوَ طَرَقَ بَابَ بَيْتِهِ. ....
- ۶ أَنْتُمْ دَخَلْتُمْ صَفَّكُمْ. ....
- ۷ أَنْتَنْ خَرَجْتَنْ مِنْ صَفُّكَنْ. ....
- ۸ نَحْنُ وَصَلْنَا إِلَى غُرْفَتِنَا. ....

۹ کلمه و عبارت داده شده را به هم وصل کنید.

الف	ب
☐ أَبُو الْأُمِّ	* الذَّهَبُ
☐ قِيَمَتُهُ غَالِيَةٌ	* الْوَالِدَانِ
☐ إِثْنَا عَشَرَ شَهْرًا	* السَّنَةُ
☐ مِنْ مَلَابِسِ الرِّجَالِ	* الْجَدُّ
☐ عَدَدُ أَيَّامِ الْأُسْبُوعِ	* سَبْعَةٌ
☐ النَّظَرُ فِي وَجْهِهِمَا عِبَادَةٌ	* السَّرْوَالُ

۱۰ کلمات مترادف را دو به دو کنار هم بنویسید.

وراءَ   عداوة   والدة   بستان   حياة   عيش   بيت
 ام   منزل   خلف   زارع   حديقة   عدوان   فلاح

۱۱ کلمات متضاد را دو به دو کنار هم بنویسید.

بارد   غالية   بداية   قليل   حار   نهاية   حزن   جميل
 اول   كثير   فوق   آخر   رخيصة   تحت   قبيح   فرح

۱۲ کلمه‌ی ناهم‌هنگ در هر ردیف را مشخص کنید.

☐	هؤلاء	☐	هناك	☐	هاتان	☐	أولئك
☐	فواكه	☐	أخشاب	☐	إحسان	☐	أشجار
☐	أم	☐	أخ	☐	أخت	☐	أب
☐	سبعة	☐	سنة	☐	تسعة	☐	أربعا
☐	علم	☐	كان	☐	فرح	☐	وجع
☐	هل	☐	ما	☐	من	☐	عن
☐	مؤمنون	☐	سبعون	☐	صالحون	☐	مسلمون
☐	تحت	☐	نهار	☐	جنب	☐	وراء
☐	صورة	☐	أسرة	☐	شجرة	☐	لوحة
☐	أزرق	☐	أفضل	☐	أحمر	☐	أبيض

۱۳ برای هر عبارت گزینیهی مناسب را انتخاب کنید.

☐	يَوْمٌ مَبْرُوكٌ فِي الْأُسْبُوعِ:	☐	الْجُمُعَةُ
☐	مَكَانٌ مُقَدَّسٌ لِلْعِبَادَةِ:	☐	الْمَدْرَسَةُ
☐	مِنْ مَلَابِسِ النِّسَاءِ:	☐	السَّرْوَال
☐	فَصْلٌ بَدَائِيَّةِ الْمَدْرَسَةِ:	☐	الْخَرِيف
☐	بَدَائِيَّةُ أَيَّامِ الْأُسْبُوعِ:	☐	السَّبْت
☐	فِيهِ أَشْجَارٌ كَثِيرَةٌ:	☐	الْحُدُود
☐	وَالِدَةُ الْأُمِّ:	☐	الْجَدَّة
☐		☐	السَّبْت
☐		☐	الْمَسْجِد
☐		☐	الْفُسْتَان
☐		☐	الشِّتَاء
☐		☐	الْأَخْد
☐		☐	الْحَدِيقَةُ
☐		☐	الْجَدَّة

۱۴ جای خالی را با فعل ماضی مناسب پر کنید.

۱	فَائِزَاتُ الْمُسَابِقَةِ..... الْجَوَائِزِ.	۱	أَخَذَنَ، أَخَذُوا، أَخَذَتْ (
۲	هَؤُلَاءِ الْفُلَّاحُونَ..... الْمَحْصُولَ.	۲	حَصَدَنَ، حَصَدُوا، حَصَدْتُمْ)
۳	هَذِهِ الْمَرْأَةُ..... عَلَى الْأَرْضِ.	۳	جَلَسَتْ، جَلَسَ، جَلَسَتْ)
۴	الطُّلَّابُ..... حَوْلَ مُدْرِسِهِمْ.	۴	وَقَفَ، وَقَفُوا، وَقَفْتُمْ)
۵	نَحْنُ..... حَقِيبَةً فِي الشَّارِعِ.	۵	وَجَدْنَا، وَجَدْتُ، وَجَدْتَا)
۶	هَذَا السَّائِقُ..... إِلَى نِهَائِهِ الطَّرِيقِ.	۶	وَصَلَ، وَصَلْتُ، وَصَلْتِ)
۷	الْمُسَافِرُونَ..... مِفْتَاحَ غُرْفَتِهِمْ.	۷	وَجَدْتُمَا، وَجَدْتُمْ، وَجَدُوا)
۸	يَا أُخْتِي، لِمَاذَا..... هَذَا الْفُسْتَانَ الصَّغِيرَ؟	۸	اِشْتَرَيْتِ، اِشْتَرَى، اِشْتَرَيْتِ)

۱۵ معادل مؤنث هر کلمه را بنویسید.

۱	جالس:	۲	الأصدقاء:	۳	ناجحون:	۴	جَلَسْتُ:
۵	شاکران:	۶	حَصَدَ:	۷	العُلَمَاءُ:	۸	نَصَرْتُمْ:

۱۶ موارد خواسته شده را بنویسید.

۱	مفرد «أقدام»:	.....
۲	جمع «صديقة»:	.....
۳	مؤنث «هذان»:	.....
۴	جمع مکسر «حافظ»:	.....
۵	علامت فعل ماضی «مفرد مؤنث مخاطب»:	.....

۱۷ ترجمه کنید. (عربی به فارسی - فارسی به عربی)

۱	ذَهَبَ: رفت	۱	ذَهَبًا: .....
۲	فَعَلَ: انجام داد	۲	فَعَلُوا: .....
۳	خَرَجَ: خارج شد	۳	خَرَجْنَ: .....
۴	كَتَبَ: نوشت	۴	كَتَبْتُ: .....
۵	جَلَسَ: نشست	۵	جَلَسْنَا: .....
۶	نَصَرَ: یاری کرد	۶	نَصَرْتُ: .....
۷	قَطَعَ: برید	۷	قَطَعْنَا: .....
۸	قَذَفَ: انداخت	۸	قَذَفْتُمْ: .....
۹	قَبِلَ: پذیرفت	۹	قَبِلْنَا: .....
۱۰	فَتَحَ: باز کرد	۱۰	فَتَحْتُ: .....
۱۱	لَبَسَ: پوشید	۱۱	.....: پوشیدم
۱۲	وَقَفَ: ایستاد	۱۲	.....: ایستادیم
۱۳	لَعِبَ: بازی کرد	۱۳	.....: بازی کردی (مذکر)
۱۴	نَسِيَ: فراموش کرد	۱۴	.....: فراموش کرد (مؤنث)

- ۱۵ وَجَدَ: یافت ← یافتید (مردها)
- ۱۶ «رَأَى»: دید ← دیدند (زن‌ها)
- ۱۷ ذَكَرَ: یاد کرد ← یاد کردید (دو مرد)
- ۱۸ دَخَلَ: داخل شد ← داخل شدند (دو زن)
- ۱۹ شَرِبَ: نوشید ← نوشیدید (زن‌ها)
- ۲۰ صَعِدَ: بالا رفت ← بالا رفتند (مردها)

۱۸ هر کلمه را در جای مناسب آن در جدول قرار دهید و سپس مفرد آن را بنویسید.

(صَالِحَاتٌ، أَيَّامٌ، عَالِمَانِ، مُدْرَسُونَ، رَجُلَانِ، أَحْشَابٌ، مَدْرَسَتَانِ، مُؤْمِنَاتٌ، أَلْوَانٌ)

مفرد	مثنی
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مفرد	جمع مكثر
.....	.....
.....	.....
.....	.....

مفرد	جمع سالم
.....	.....
.....	.....
.....	.....

۱۹ غلط‌های مشخص شده را اصلاح کنید.

- ۱ أُمِّي غَسَلَتْ وَجْهَهَا.
- ۲ أَنْتُمْ نَصَرْتُمْ أَصْدِقَاءَكُمْ.
- ۳ هُوَ لِأَطْفَالٍ كَتَبَا دَرْسَهُمْ.
- ۴ مَرِيْمٌ وَ نَرَجِسُ فَعَلْتُمْ وَاجِبَهُمَا.
- ۵ نَحْنُ طَالِبَاتٌ خَرَجْنَا مِنَ الصَّفِّ.

۲۰ جدول زیر را کامل کنید.

مفرد	مثنی	جمع
.....	.....	بُيُوتٌ
بَائِعٌ	.....	.....
.....	.....	حَافِظَاتٌ
.....	جَالِسَتَانِ	.....
جَنَّةٌ	.....	.....
.....	.....	رِجَالٌ
صَدِيقٌ	.....	.....

آزمون تشریحی

۱ جملات زیر را به فارسی ترجمه کنید. (۱/۵ نمره)

۱ الْمُسْلِمُ مِنْ سَلَمِ النَّاسِ مِنْ لِسَانِهِ وَ يَدِهِ.

۲ مَنْ زَرَعَ الْعُدْوَانَ، حَصَدَ الْخُسْرَانَ

۳ سَلَامَةُ الْعَيْشِ فِي الْمُدَارَةِ.

۲ فقط کلمات مشخص شده را ترجمه کنید. (۱ نمره)

۱ آيْنَ أُسْرِدْتُكَ؟

۳ النَّظْرُ فِي الْمُصْحَفِ عِبَادَةٌ.

۳ ترجمه‌ی ناقص را کامل کنید. (۱/۵ نمره)

۱ الْمُؤْمِنُ قَلِيلُ الْكَلَامِ كَثِيرُ الْعَمَلِ.

۲ الْعَالِمُ بِلَا عَمَلٍ كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ.

۳ تَفَكَّرْ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً.

۴ موارد خواسته شده را بنویسید. (۱ نمره)

۱ مفرد «الْعُلَمَاءُ»:

۳ مترادف «أَمٌّ»:

۵ ترجمه کنید. (۲ نمره)

۱ وَجَدَ: يَافِت ← وَجَدْتُمْ: .....

۲ طَرَقَ: كَوْبِيد ← طَرَقْتُ: .....

۳ نَصَرَ: يَارِي كَرْد ← نَصَرْتُ: .....

۴ رَجَعَ: بَرِگشت ← رَجَعْنَ: .....

۶ گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید. (۱ نمره)

۱ مِنْ مَلَابِسِ النِّسَاءِ وَ النَّبَاتِ: الْفُسْتَانِ

۲ قِيمَتُهُ غَالِيَةٌ جِدًّا: الْقَمِيصِ

۳ إِثْنَا عَشَرَ شَهْرًا: السَّنَةِ

۴ الْيَوْمُ الْمَاضِي: أَمْسٍ

۷ جای خالی را با فعل ماضی مناسب پر کنید. (۱ نمره)

۱ هِيَ ..... وَاجِبَهَا. (فَعَلَ)

۳ الضِّيُوفُ ..... بَابَ بَيْتِنَا. (طَرَقَ)

۸ غلط‌های مشخص شده را اصلاح کنید و در جای خالی بنویسید. (۱ نمره)

۱ هَاتَانِ النَّبْتَانِ، صَابِرَانِ. ....

۳ مَنْ هَذَا الْوَلَدُ أَخُوكَ؟ - نَعَمْ. ....

.....

.....

.....

۲ أَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ. ....

۴ الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ. ....

مؤمن، کم حرف ..... است.

دانشمند ..... مانند درخت ..... است.

ساعتی ..... از عبادت ..... سال ..... است.

۲ جمع «طَبِيبَةٌ»: .....

۴ متضاد «جَمِيلٌ»: .....

← رَفَعَ: بِالَا بَرْدِ : بِالَا بَرْدِيمِ

← كَتَبَ: نَوِشْتَنْد (مَذَكْر) : نَوِشْتَنْد (مَذَكْر)

← ذَكَرَ: يَاد كَرْد : يَاد كَرْد (مَوْئَث)

← فَعَلَ: اَنْجَام دَاد : اَنْجَام دَادِي (مَذَكْر)

۵ رَفَعَ: بِالَا بَرْدِ

۶ كَتَبَ: نَوِشْتَنْد

۷ ذَكَرَ: يَاد كَرْد

۸ فَعَلَ: اَنْجَام دَاد

السَّرْوَالِ

الذَّهَبِ

الْأُسْبُوعِ

غَدًا

۲ نَحْنُ ..... إِلَى صَفْنَا. (دَهَبَ)

۴ أَيُّهَا الْأَصْدِقَاءُ، هَلْ ..... مِنَ الْفَوَاكِه؟ (أَكَلَ)

۲ أَوْلَاكَ الْأُمَّهَاتُ جَالِسُونَ.

۴ يَا بَنَاتُ هَلْ عَرَفْتُمُ الْمُعَلِّمَةَ الْجَدِيدَةَ؟

آزمون تستی

۱ ترجمه‌ی صحیح را مشخص کنید.

۱ یُدَالِلُهُ مَعَ الْجَمَاعَةِ:

۲ النَّظْرُ فِي ثَلَاثَةِ أَشْيَاءٍ عِبَادَةً:

۳ إِذَا مَلَكَ الْأَرَاذِلُ، هَلَكَ الْأَفْضَلُ:

۴ مَنْ زَرَعَ الْغُدُونَ حَصَدَ الْخُسْرَانَ:

۲ در کدام گزینه کلمه‌ی ناهماهنگ به کار رفته است؟

۱ وَقَعَ، قَذَفَ، سَلِمَ، قَالَ

۲ هَذَا، هَذِهِ، ذَلِكَ، تِلْكَ

۳ نگارش کدام گزینه نادرست است؟

۱ هُوَ لِإِ الْأَصْدِقَاءِ، وَاقِفُونَ.

۲ أُولَئِكَ الْأُمَهَاتُ، صَالِحَاتُ.

۴ در کدام گزینه دو کلمه متضاد نیستند؟

۱ نِهَایَةُ ≠ بَدَایَةُ

۲ رَخِیصَةٌ ≠ غَالِیَةٌ

۵ در کدام گزینه فعل ماضی صحیح ترجمه شده است؟

۱ طَرَقْتُ: کوبیدم

۲ رَجَعْتُ: برگشتم

۶ ترجمه‌ی کدام گزینه نادرست است؟

۱ أَنْتَ مَا فَعَلْتَ وَاجِبَاتِكَ: تو تکالیفت را انجام ندادی.

۲ أَنْتِ غَسَلْتَ مَلَابِسَكَ: تو لباس‌هایت را شستی.

۳ هُوَ لَعِبَ مَعَ صَدِيقِهِ: او با دوستانش بازی کرد.

۴ أَنَا مَا رَجَعْتُ إِلَى بَيْتِي: من به خانه‌ام برگشتم.

۷ ترجمه‌ی هر دو لغت در کدام گزینه صحیح نیست؟

۱ النَّظْرُ: نگاه / سِرْوَال: پیراهن

۲ جَلِيس: همنشینی / فَائِز: برنده

۸ در کدام گزینه کلمات با توضیح داده شده صحیح است؟

۱ جمع مکسر: أَوْسَطُ

۲ سَلَامَةُ الْعَيْشِ: فِي الْأَحْسَانِ

۳ الْيَوْمُ يَوْمُ السَّبْتِ وَ غَدًا يَوْمٌ .....

۱ الْإِثْنَيْنِ

۲ الْأَحَدِ

۳ الثَّلَاثَاءِ

۴ الْجُمُعَةِ

۱۰ در کدام گزینه جمع «مکسر» به کار نرفته است؟

۱ كَمْ عَدَدُ الْأَجْحَارِ؟

۲ هُوَ لِإِ الْأَصْدِقَاءِ وَاقِفُونَ.

یاری خدا در همبستگی است.

نگاه کردن به سه نفر عبادت است.

هرگاه فرومایگان به فرمانروایی برسند، شایستگان هلاک می‌شوند.

اگر دشمنی بکارد، پشیمانی درو می‌کند.

۲ مَصْنَع، مَكْتَبَةٌ، مَدْرَسَةٌ، مَلَكَتْ

۳ لَاعِبُونَ، فَاعِلِينَ، مَدْرُسُونَ، صَالِحِينَ

۲ هَذَا الْبَائِعَانِ، شَاكِرَتَانِ.

۳ هَذَا الْوَالِدَانِ، صَابِرَانِ.

۳ يَمِينٌ ≠ نَهَارٌ

۴ حَارٌّ ≠ بَارِدٌ

۳ نَصَرْتُنَّ: یاری کردید

۴ لَعِبُوا: بازی کردید

۲ الْوَحْدَةُ: تنها / عُرْفَةُ: اتاق

۳ أَلْوَانٌ: رنگ / هُنَاكَ: این جا

۲ أَفْضَلُ النَّاسِ: أَكْبَرُهُمْ

۳ بَلَاءُ الْإِنْسَانِ: فِي لِسَانِهِ

۲ مُجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ عِبَادَةٌ.

۳ الْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ.

الدَّرْسُ الثَّانِي (أَهْمِيَّةُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ)

فعل مضارع (۱)

سال گذشته با ۱۴ صیغهی فعل ماضی آشنا شدیم. امسال با ۱۴ صیغهی فعل مضارع آشنا خواهیم شد.
فعل ماضی: بر انجام شدن کار یا روی دادن حالت در زمان گذشته دلالت می‌کند.
فعل مضارع: بر انجام شدن کار یا روی دادن حالت در زمان حال و آینده دلالت می‌کند.

مضارع (حال - آینده)	ماضی (گذشته)
يَذْهَبُ: می‌رود	ذَهَبَ: رفت
يَكْتُبُ: می‌نویسد	كَتَبَ: نوشت
يَضْرِبُ: می‌زند	ضَرَبَ: زد
يَدْخُلُ: داخل می‌شود	دَخَلَ: داخل شد
يَفْعَلُ: انجام می‌دهد	فَعَلَ: انجام داد

صرف فعل ماضی - مضارع (در زبان فارسی):

مضارع		ماضی (گذشته)	
من می‌روم	ما می‌رویم	من رفتم	ما رفتیم
تو می‌روی	شما می‌روید	تو رفتی	شما رفتید
او می‌رود	ایشان می‌روند	او رفت	ایشان رفتند

طریقه‌ی ساختن فعل مضارع:

صیغهی اول فعل مضارع، از صیغهی اول فعل ماضی ساخته می‌شود.

بیشتر فعل‌های ماضی در صیغهی اول، سه حرفی (و حروف اصلی فعل) هستند.

ذَهَبَ - كَتَبَ - خَرَجَ - دَخَلَ - فَعَلَ ...

توجه برای ساختن فعل مضارع یکی از حروف (يَ - تَ - أ - نَ) را بر سر حروف اصلی فعل قرار می‌دهیم. (به این حروف، حروف مضارع یا «أَتَيْنَ» گفته می‌شود).

طریقه‌ی ساختن صیغهی (۱): (اصلی‌ترین و مهم‌ترین صیغهی فعل مضارع)

۱- حرف مضارع «يَ» را در ابتدای فعل ماضی قرار می‌دهیم. (يَذْهَبُ)

۲- اولین حرف اصلی «فعل» را ساکن می‌کنیم. (يَذْهَبُ)

۳- روی سومین حرف اصلی «فعل»: ضمه ُ قرار می‌دهیم. (يَذْهَبُ)

۴- حرکت دومین حرف اصلی «فعل» سماعی (شنیدنی) است. یعنی یا باید از عرب زبان‌ها بشنویم و یا به کتاب لغت مراجعه کنیم و معمولاً برای نشان دادن حرکت دومین حرف اصلی فعل مضارع، در مقابل فعل ماضی، حرکت َ، ِ، ُ قرار می‌دهند.

مثال:

ذَهَبَ َ ، یعنی باید بخوانیم: يَذْهَبُ
 جَلَسَ ِ ، یعنی باید بخوانیم: يَجْلِسُ
 نَصَرَ ُ ، یعنی باید بخوانیم: يَنْصُرُ

توجه به حرکت دومین حرف اصلی فعل مضارع (به هنگام صرف ۱۴ صیغه) بیش تر دقت کنیم.

در این درس فقط با صیغه‌های ۱۰، ۷، ۱، فعل مضارع آشنا می‌شویم.

جمع	مثنی	مفرد	عدد / جنس
۳. هُمْ ..... (ایشان می‌روند. مردها)	۲. هُمَا ..... (ایشان می‌روند. دو مرد)	۱. هُوَ يَذْهَبُ. (او می‌رود (مرد))	مذکر
۶. هُنَّ ..... (ایشان می‌روند. زن‌ها)	۵. هُمَا ..... (ایشان می‌روند. دو زن)	۴. هِيَ ..... (او می‌رود. (زن))	مؤنث

غایب

جمع	مثنی	مفرد	عدد / جنس
۹. أَنْتُمْ ..... (شما می‌روید. مردها)	۸. أَنْتُمَا ..... (شما می‌روید. دو مرد)	۷. أَنْتَ تَذْهَبُ. (تو می‌روی. (مرد))	مذکر
۱۲. أَنْتُنَّ ..... (شما می‌روید. زن‌ها)	۱۱. أَنْتُمَا ..... (شما می‌روید. دو زن)	۱۰. أَنْتِ تَذْهَبِينَ. (تو می‌روی. (زن))	مؤنث

مخاطب

مع الغیر	وحده
۱۴. نَحْنُ ..... ما می‌رویم.	۱۳. أَنَا أَذْهَبُ. من می‌روم.

متکلم

صیغه ۱ «يَ...»

فارسی: سوم شخص مفرد (او می‌رود)

عربی: مفرد مذکر غایب

اول فعل: حرف مضارع «يَ»

علامت

آخر فعل: ...»

«يَ...» ← يَذْهَبُ ، يَفْعَلُ ، يَجْلِسُ ، يَنْظُرُ ، يَضْرِبُ...
(می‌رود ، انجام می‌دهد ، می‌نشیند ، نگاه می‌کند ، می‌زند)

ضمیر منفصل: هُوَ: او

ضمیر متصل: هـ: او، تـش، آن

ترجمه: هُوَ يَفْعَلُ واجِبَةٌ: او تکلیفش را انجام می‌دهد.

صیغه ۷ «تَ...»

فارسی: دوم شخص مفرد (تو می‌روی)

عربی: مفرد «مذکر» مخاطب

اول فعل: حرف مضارع تَ

علامت:

آخر فعل: ...»

«تَ...» ← تَذْهَبُ ، تَفْعَلُ ، تَجْلِسُ ، تَنْظُرُ ، تَضْرِبُ .....
(می‌روی ، انجام می‌دهی ، می‌نشینی ، نگاه می‌کنی ، می‌زنی)

ضمیر منفصل: أَنْتَ: تو (مرد)

ضمیر متصل: كُ: تـ تو

ترجمه: أَنْتَ تَفْعَلُ واجِبًا ← تو تکلیفت را انجام می‌دهی.

صیغه ۱۰ «ت ... ین»

فارسی: دوم شخص مفرد (تو می روی)

عربی: مفرد «مؤنث» مخاطب

اول فعل: حرف مضارع «ت»

«ت ... ین» ← تَذْهَبِينَ، تَفْعَلِينَ، تَجْلِسِينَ، تَنْظُرِينَ، تَضْرِبِينَ...

(می روی، انجام می دهی، می نشینی، نگاه می کنی، می زنی)

علامت:

آخر فعل: ... ین

ضمیر منفصل: أنت: تو «مؤنث»

ضمیر متصل: لِك: ت، — تو «مؤنث»

ترجمه: أَنْتِ تَفْعَلِينَ وَاجِبِكِ: تو تکلیفت را انجام می دهی.

صیغه ۱۳ «أ...»

فارسی: اول شخص مفرد (من می روم)

عربی: متکلم وَحْدَهُ

اول فعل: حرف مضارع «أ»

«أ...» ← أَذْهَبُ، أَفْعَلُ، أَجْلِسُ، أَنْظُرُ، أَضْرِبُ...

(می روم، انجام می دهم، می نشینم، نگاه می کنم، می زنم)

علامت:

آخر فعل: ...

ضمیر منفصل: أنا: من

ضمیر متصل: «ی»: م، — من

ترجمه: أَنَا أَفْعَلُ وَاجِبِي: من تکلیفم را انجام می دهم.

مثال:

فعل ماضی	ترجمه	فعل مضارع	ترجمه
۱۳. أَنَا فَعَلْتُ.	من انجام دادم.	أَنَا أَفْعَلُ.	من انجام می دهم.
۷. أَنْتَ فَعَلْتَ.	تو انجام دادی. (مرد)	أَنْتَ تَفْعَلُ.	تو انجام می دهی. (مرد)
۱۰. أَنْتِ فَعَلْتِ.	تو انجام دادی. (زن)	أَنْتِ تَفْعَلِينَ.	تو انجام می دهی. (زن)

تمرین مانند مثال کامل کرده و ترجمه کنید.

(۱)

فعل ماضی	ترجمه	فعل مضارع	ترجمه
۱۳. أَنَا ذَهَبْتُ	من رفتم.	.....	.....
۷.	.....	.....	.....
۱۰.	.....	.....	.....

(۲)

فعل ماضی	ترجمه	فعل مضارع	ترجمه
..... ۱۳	.....	.....	.....
..... ۷. أَنْتَ صَنَعْتَ	تو ساختی. (مرد)	.....	.....
..... ۱۰	.....	.....	.....

(۳)

فعل ماضی	ترجمه	فعل مضارع	ترجمه
..... ۱۳	.....	.....	.....
..... ۷	.....	.....	.....
..... ۱۰. أَنْتِ عَلِمْتِ	تو دانستی. (زن)	.....	.....

یادداشت

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

